

FRANCESC SIGNES I NÚÑEZ

«EL MODEL DE CREIXEMENT DEL CONSELL ES BASA EXCLUSIVAMENT EN EL CIMENT»

Enrique Bordería Ortiz

El secretari de Medi Ambient, Aigua i Agricultura del PSPV opta per la sostenibilitat i l'agricultura de qualitat

En una comunitat llançada pel camí del desenvolupament urbanístic i material, la qüestió del territori i la preservació de la natura i l'espai semblen cada dia més assumptes essencials per als valencians. L'extensa agenda del medi ambient és matèria de primer ordre per a l'actualitat informativa, al temps que ingredient habitual per a la lluita política i la instrumentalització electoral. Aquest també deu ser un motiu per a la reflexió amb una certa distància. El nostre protagonista, Francesc Signes i Núñez, representa la veu del PSPV en la matèria. A hores d'ara és secretari de Medi Ambient, Aigua i Agricultura de l'executiva del PSPV. Llicenciat en Ciències Econòmiques, té una llarga carrera en la funció pública i la gestió política. Fou secretari general d'Administració Pública i de Medi Ambient de la Generalitat Valenciana entre 1989 i 1995, així com president de la Mancomunitat de Municipis de la Ribera Alta, president del Consorci Mediambiental de la Ribera i vicepresident de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies. A banda de la representació en l'executiva, és portaveu del PSPV a la Federació Valenciana de Municipis i Províncies i alcalde de l'Alcúdia (Ribera Alta) des de 1991.

Vostè és secretari de Medi Ambient, Aigua i Agricultura. No forma l'aigua part del

medi ambient al temps que és un recurs imprescindible de les tasques agràries?

Efectivament, l'aigua no solament és un recurs necessari per al desenvolupament de l'activitat econòmica, amb especial incidència en l'agricultura, que absorbeix el 80% del consum total d'aigua al País Valencià, sinó que també és un element essencial del medi ambient, imprescindible per al desenvolupament dels éssers vius. A això cal afegir que es tracta d'un recurs escàs, solament l'1% de l'aigua del planeta és dolça i gran

part d'ella es troba congelada en els pols, i de renovabilitat limitada. Tots aquests aspectes són considerats per la Directiva de l'Aigua quan s'aborda la gestió hídrica, i per això incideix en la necessitat de preservar els ecosistemes lligats a l'aigua, compatibilitzant aquesta funció ambiental amb l'econòmica mitjançant la implantació de models de gestió més eficients i sostenibles, amb la finalitat de no exhaurir el recurs ni impedir les seves funcions ecològiques.

Per on passa realment el futur de l'aigua en aquest país?

En el PSPV estem convençuts que el futur passa per millorar l'eficiència hídrica, introduir transparència i racionalitat en l'ús de l'aigua i preservar els ecosistemes que s'hi associen. Ara bé, òbviament aquesta no és la política de l'aigua que aplica el Consell i, per tant, el futur pot no

**«L'AGRICULTURA ECOLÒGICA
I L'ESPECIALITZACIÓ
EN PRODUCTES DE QUALITAT
SÓN UNA INTERESSANT
OPCIÓ A EXPLOTAR»**

ser el que desitgem els socialistes. Els escassos avanços al País Valencià en qüestions com la depuració d'aigües residuals o la reutilització els perdem per culpa d'un augment de la demanda que no se sustenta en la millora de la gestió, sinó en constants expectatives de transferències externes. Amb aquest model, el País Valencià no farà sinó augmentar la seua dependència hídrica de l'exterior i les mancances de proveïment.

Com defineix el model de desenvolupament econòmic pel qual aposta el Govern valencià en relació al territori i la conservació del medi ambient?

El Partit Popular aplica el mateix model des que va accedir al Govern de la Generalitat Valenciana. En el seu esquema, el creixement econòmic és el principal objectiu i tota la resta resulta secundari, tant la millora de la qualitat de vida dels ciutadans com, sobretot, la preservació del territori i el medi ambient. Es tracta, a més, d'un model de creixement vinculat exclusivament a la indústria de la construcció, que ha implicat una ocupació excessiva i desordenada del territori, així com un deteriorament ambiental generalitzat. Al meu parer, es tracta d'un model injust i insostenible.

La urbanització intensiva del litoral i la construcció generalitzada de camps de golf per l'interior semblen les dues estratègies essencials en l'aposta turística del Consell. En quin lloc queda la conservació del medi ambient en aquesta política?

Efectivament, després d'haver urbanitzat la pràctica totalitat del litoral, ja que tot just queden una desena de quilòmetres de costa per ocupar que no estiguen protegits, ara el Consell s'ha abocat a promoure les construccions residencials en l'interior, associades sovint a camps de golf. En el PSPV ens hem oposat a aquesta estratègia perquè no se sustenta en una demanda contrastada de turisme de golf que faça raonable una oferta tan considerable com la que s'està impulsant, ni es respecta la disponibilitat real de recursos per a garantir el proveïment d'aigua a aquests nous complexos residencials. Per tant, si des d'un punt de vista econòmic no està clara la rendibilitat turística d'aquestes instal·lacions, sembla evident que es busca, sobretot, el benefici immediat derivat de la promoció urbanística. Evidentment, això suposa un

nou procés especulatiu del sòl, com el que tan desastrosos efectes ha ocasionat en el litoral. En aquesta ocasió, el Consell pretén que els camps de golf actuen com a factor de protecció del medi ambient i sobre la base d'això pretén estendre'ls per tot el territori i, fins i tot, imposar-los sobre els camps de cultiu mitjançant la intenció de considerar el reg d'aquests camps com un ús agrícola. Per contra, els socialistes defensem un model turístic que incidisca en la qualitat, i això implica, a la vegada, preservar l'entorn natural i utilitzar els recursos de manera més racional.

A banda de l'aigua, quins són els grans problemes del sector agrari valencià?

En primer lloc m'agradaria aclarir que la preocupació dels agricultors pel que fa a l'aigua no se centra tant en la disponibilitat que n'hi haja, ja que únicament determinades zones en el Vinalopó i la Plana de Castelló tenen dèficit d'aigua, sinó en el preu. Això significa que el gran problema de l'agricultura valenciana és la rendibilitat, sobre la qual actuen diversos factors. El principal és el minifundisme, és a dir, el predomini de les petites explotacions, que tenen moltes dificultats per a afrontar els costos de producció i invertir en la modernització de les instal·lacions. Aquest aspecte solament es pot resoldre fomentant el cooperativisme. En segon lloc, la inexistència de xarxes

de distribució pròpies: els agricultors no tenen capacitat d'influir en els processos de comercialització dels seus productes i estan supeditats als grans distribuïdors, que, en moltes ocasions, venen a pèrdues, aplicant uns preus amb els quals no es pot competir. També ací la unió fa la força i les cooperatives podrien entrar en el circuit de la distribució o bé pressionar per aconseguir preus més justos. Un altre aspecte important és el de la incertesa d'ingressos, pròpia d'aquesta activitat, però a la qual s'hauria de dotar d'una certa estabilitat mitjançant l'establiment d'uns ingressos mínims garantits, és a dir, una assegurança de rendes.

La solució a aquests problemes requereix una implicació de les administracions que fins ara no ha estat suficient. S'ha acudit a figures pal·liatives, com els subsidis o la rebaixa de determinats impostos, però no

**«ELS TREBALLS
DE SILVICULTURA PREVENTIVA
SÓN PRÀCTICAMENT
INEXISTENTS, COM ES POT
COMPROVAR SI ES PASSEJA
PER LES NOSTRES MUNTANYES.
ÚNICAMENT S'EFFECTUEN
TASQUES DE CLAREIG EN ELS
MARGES DE LES CARRETERES»**

aborden els problemes estructurals del sector. Crec que l'agricultura tradicional valenciana ha de modernitzar-se per a adaptar-se a les condicions del mercat actual i ha de fer-ho oferint qualitat en lloc d'intentar competir en el preu. L'agricultura ecològica i l'especialització en productes de qualitat són una interessant opció a explotar.

A les nostres terres, com a tants llocs, es comú parlar dels incendis a l'estiu i de les riuades a la tardor. Quina tasca de planificació està fent-se en aquests dos temes a la Comunitat?

En aquests temes, com en tota la política mediam-biental, la prevenció és la mesura més important. Les actuacions de restauració són sempre complicades i impliquen que ja s'ha produït el dany. No obstant això, les tasques de neteja de boscos o barrancs no tenen la mateixa repercussió mediàtica que un incendi o una inundació, i això influeix en l'actuació del Consell, que està especialment interessat en la publicitat de les seues actuacions. Potser per això els treballs de silvicultura preventiva són pràcticament inexistents, com es pot comprovar si es passeja per les nostres muntanyes. Únicament s'efectuen tasques de clareig en els marges de les carreteres. La conscienciació ciutadana és important per a prevenir incendis, però no podem oblidar que el 80% són intencionats i que la Llei de

Sòl no Urbanitzable, aprovada l'any passat, permet requalificar un sòl incendiat sense canviar-ne la classificació. Així es va permetre la construcció de Terra Mítica sobre terreny forestal incendiat. Per tant, les mesures dirigides a impedir l'especulació del sòl serien una excel·lent política de prevenció d'incendis. Quant a les inundacions, la Comunitat Valenciana és una zona d'alt risc a causa de l'orografia i de la irregularitat de les precipitacions. Comptem amb dos instruments bàsics per a la prevenció d'inundacions: el Pla d'Acció Territorial contra el Risc d'Inundacions de la Comunitat Valenciana, el Patricova, i el Pla contra Avingudes del Xúquer. Ambdós amb molt baix nivell d'execució. Del Pla del Xúquer únicament s'ha realitzat la cartografia de risc, que podria constituir un instrument eficaç, ja que delimita les zones vulnerables. No obstant això, la Llei de Sòl no Urbanitzable

de la Generalitat Valenciana permet urbanitzar en zones d'alt risc, de manera que el document resulta inútil.

Quina solució existeix per als residus a la Comunitat, ja que ningú no vol un abocador o planta de gestió al costat de casa?

En els últims deu anys, la Comunitat Valenciana ha passat de tractar 650.000 tones de residus urbans en sis plantes de compostatge, a 1.450.000 tones en nou plantes. Aquesta dada ja ens indica que el tractament que es pot donar a aquest volum de residus no pot ser l'adequat, i això es manifesta en l'augment dels rebuigs enviats a l'abocador. El 1993, s'abocaven 154.000 tones de residus una vegada tractats en les plantes; en aquests moments són prop de 400.000 els rebuigs que es generen. No obstant això, aquestes dades no inclouen la totalitat de residus urbans que es

generen a la Comunitat Valenciana, ja que el 1997, quan es va redactar el Pla Integral de Residus, prop de la meitat dels residus municipals s'abocaven de forma incontrolada, sense cap tractament previ.

És impossible implantar cap model de gestió eficaç si no existeix un ampli consens social referent a això. En aquest sentit, és cert que ningú no vol un abocador prop de la seua casa, però no és menys cert que l'oposició social a les plantes o abocadors és major quan els residus que rep proce-

deixen d'una zona llunyana a la que alberga la instal·lació. En conseqüència, ha de trobar-se un equilibri entre la proximitat i la viabilitat econòmica de les plantes. De la mateixa forma, en gran part el rebuig procedeix de la nefasta experiència derivada de les instal·lacions existents, que, com que són escasses i obsoletes, no són capaces de tractar adequadament les escombraries i generen contaminació a l'entorn i molèsties als ciutadans. En aquest aspecte, és l'administració la que ha de garantir el funcionament correcte de les instal·lacions, i que no perjudiquen ni el medi ambient ni la salut i el benestar de les persones. Naturalment, també és just que la societat compense els municipis que alberguen aquestes plantes, ja que suporten individualment una cosa que beneficia a tots. ☉

Enrique Bordería Ortiz. Dep. de Teoria dels Llenguatges (Facultat de Filologia). Universitat de València.

**«LA LLEI DE SÒL NO
URBANITZABLE, APROVADA
L'ANY PASSAT, PERMET
REQUALIFICAR UN SÒL
INCENDIAT SENSE CANVIAR-NE
LA CLASSIFICACIÓ. AIXÍ ES VA
PERMETRE LA CONSTRUCCIÓ
DE TERRA MÍTICA SOBRE
TERRENY FORESTAL INCENDIAT.»**